

NAS GLAS

Uredništvo: Anton Adamič, Ljubljana, Bohoričeva ulica šte. 12. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednika.

Upravištvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Glasilo Osrednje Zveze javnih nameščencev in upokojencev

:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne šte. 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega, dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina . . . „ 20.—

Četrtna naročnina . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

===== Oglasi po ceniku. =====

Naš položaj.

Dosta je tome vremena, što neprestano istu tužaljku pjevamo, a žalosna je okolnost, što se to mora da zbiva u oslobođenoj, ujedinjenoj i velikoj našoj državi.

Nije nam bilo lako pod tudjinom, kada smo onako nacionalno svjesno osjećali i radili, te smo zato bili preterirani, premješteni, zapostavljeni i izvrnuti materijalnom stradanju.

Sada, kada smo se teškom mukom i skupo plaćenim žrtvama otesali tudjinske najeze, sada na žalost moramo da vičemo i vapimo mi drž. činovnici počam od našeg ujedinjenja za poboljšanjem našeg jednog stanja.

Mi znamo, da su rat i poratne prilike pormetile i te kako naše ekonomske i socijalne prilike. To nije samo kod nas slučaj nego i u najvećim državama svijeta kao u Engleskoj, Americi itd. čak i u državama, koje nijesu bile nikako pogodjene svjetskim ratom. No znamo i to, da mi drž. činovnici u našoj državi ne bi morali baš uvijek sad više sad manje da trpimo.

Znamo, da je nemoguće prema svagdanjoj fluktuaciji vrijednosti našega dinara, kao i prema promjenama cijena najnužnijih živčanih namirnica po cijeloj našoj državi, jednako pravično i neprestano mijenjati naše prinadležnosti, ali ako uvažimo, da jedna pobijedjena Austrija, jedna Madjarska može da nadje načina i puta kraj svog strahovito velikog broja činovništva iz bivših a sada otpalih pokrajina, da plaća svoje činovništvo čovjeka dostojno, onda nam se otvara veliko pitanje, zašto to kod nas nije moguće?

Zar nije moguće, da ovo naše važno državno pitanje sredimo mi, koji smo po prirodi najbogatija država na Balkanu, a i među državama nasljednicama zauzimamo jedno od prvih mjesta, te je pred nama — što se jakosti valute tiče — samo Čehoslovačka? Zar to nije moguće bilo provesti bar od onoga vremena, od kada se vrijednost dinara gotovo potpuno ustalila, a to je preko 3 godine dana?

Austrija je uvela indeks skupoće, koji se mjesečno mijenja, druge države mijenjaju prinadležnosti činovnika češće pogotovo kod većih fluktuacija vlastite valute, daju svojim činovnicima pomoći u naravi bilo besplatno bilo uz daleko niže cijene nego što stoje ti predmeti u slobodnoj trgovini, (brašno, sukno itd.), samo kod nas od svega toga ništa nema!

Mi ne samo da ne dobivamo ovakove pomoći, već imamo na žalost i »odmoći«. Mi čekamo sada već preko 2 godine na onu razliku između starih prinadležnosti i onih koje

nas idu po novom zakonu o činovnicima i služb. gradj. reda od 31. VII. 1923. god.

Kako to može i smije da bude? To se svi uzalud pitamo, dok jadnici i te kako sa ovom svoticom računamo, a ne dočekujemo nikada ništa do praznih i pustih obećanja!

Ne bi se mi za te svotice toliko otimali, da su naše prinadležnosti kako tako savremene. Kada znamo, da preko polovice činovništva (niže činovništvo te zvaničnici i služitelji) imaju i aku su oženjeni tek oko 1000 Din mjesečne plaće, onda je jasno, da nam je svaka para dobro došla, a pogotovo, kada smo ju mukotrpno i teško već pred 2 godine zaslužili, a ide nas bezdvojbeno po jasnoj odredbi samog čin. zakona (čl. 249. zak. o čin. gradj. reda).

Kod nas se na činovničkim skupštinama stvaraju rezolucije, idu deputacije, angažiraju se nar. poslanici i ministri za tu zakonsku stvar no uspjeha na žalost nema te nema, jer nema para!

Istina je, da kod nas nisu još sredjene financijske prilike, ali ako su oficiri i ministri mogli da dobiju prinadležnosti po novom zakonu za sve vrijeme od njegova stupanja u krepost, ma da su oni i do tog vremena bili u boljem položaju od nas, onda ne uvidjamo, zašto i mi nijesmo već jedanput došli na red?

Kada se već kod nas sklapaju neki investicioni zajmovi zar bi bilo neumjesno, da se kojih 30—40 milijuna dolara upotrebi za dug, koji država duguje vlastitim svojim činovnicima beskatmatno već preko 2 godine dana. Mislim, da bi to časno i za državu bilo, a ni jedan njea pametan porezovnik nebi tom postupku mogao da progovori.

Sjednica uprave Glavnog Saveza, koja je u augustu mjesecu u Beogradu odgođena na neizvjesno vrijeme, imala bi bezuvjetno, da se sazove ponovo za ovaj mjesec, kada će narodna skupština biti na okupu i da energično te posljednji put traži ispunjenje naših zakonskih zahtjeva!

Štetu, koju smo do sada imali, mi ćemo pregorjeti, ali u uvažanju naših zahtjeva vidjeti ćemo da nas vlada nije sasna zaboravila, da nam nije maćuha!

Sada baš pred zimu smo i onako najviše potrebni pomoći, pa bi trebalo jednom iskupiti obećanja svih dosadanih vlada od 1923. do danas, pa da nam se dade, što je Božje i naše i da se doista već počne sa isplaćivanjem te razlike i to kako se obećavalo prvo ekonomski najslabijim t. j. služiteljima i zvaničnicima, pa onda tek činovnicima počam od najniže kategorije i grupe, konačno do najviših, i to pod uvjetom, da tu razliku najkasnije do nove godine 1926. svi dobijemo,

jer je to odgađanje već puno zla prouzrokovalo!

Mi ovaj put ponovo apeliramo na patriotizam i pravdoljubivost vlade, koja se je i do sada mogla osvjedočiti, koliki smo mi patriotizam i zatajenje zajedno sa našim nedužnim članovima naših obitelji dosada iskazivali, muku mućeći, trpeći i radeći u ovim teškim našim prilikama u opravdanoj nadi, da će nas naša vlada — zapravo — mati, — a ne maćuha, — razumjeti.

Izdade li nas i sada naša nada, nikome od koristi neće biti, akoprem nama i opet od najveće štete, a sačuvao Bog nas, našu državu i naš narod od svega toga, jer svi mi predobro znamo, šta i koliko vrijedi ma i najsposobnije, ali nezadovoljno činovništvo!

(Zagr. N. Gl. št. 19.)

Patrijotska kretnja.

Pod tem naslovom beleži Č. Gl. vest, ki je vredna, da se zabeleži.

Na skupščini Saveza drž. nameščencev za Bosno in Hercegovino v Sarajevu bilo je prebrano pismo odbora za spomenik kralja Petra v Sarajevu. V tem pismu apelira odbor za postavitve spomenika na državno uradništvo, naj prispeva po možnosti za spomenik Velikega kralja. Skupščina je poslušala z odobravanjem in tudi sklenila apel na vse državne nameščence v Bosni in Hercegovini.

Ker je pa upravičena bojazen, da bodo prispevki z ozirom na težavne gnotne razmere nameščenstva menj kot skromni in bi se potemtakem ne zamogla uresničiti želja odbora, pa tudi ne nameščenstva, ki bi žrtvovalo več, če bi le zamoglo, zato so sklenili, da pritisnejo na vse nameščenstvo s sledečim pozivom: »Vsi nameščenci se naj zavežejo, da poklonijo sedmi del dolžne razlike za čas od 1. oktobra 1923 pa do 30. aprila za postavitve spomenika.« — Navzoči skupščinarji so se takoj pismeno zavezali, da poklonijo to sedminko omenjenemu odboru. Tozadevno zavezo so izročili izplačilni blagajni. Članek skončuje:

Odbor misli, da je na ta način spomenik zasiguran in da pridobi mesto Sarajevo lepši okras, kakor vsako drugo mesto naše države.

„Razlike“.

Beogradska »Pravda« poroča 7. novembra 1925 iz skupščine: Pred prehodom na dnevni red sporoča predsedstvo, da so predložili dr. Albert Bazala in drugovi resolucijo o izvršenju čl. 249. zakona o činovnicima gradj. reda in da zahtevajo, da se prizna predlogu nujnost. Ko so gg. ministri zavzeli svoja mesta, govoril je dr. Bazala in uteme-

ljeval zahtevo, da se prizna predlogu nujnost. Čl. 249 pravi, da bodo prejemki regulirani z novim budžetom, pravice do novih prejemkov pa gredo od 1. oktobra 1923. Uradniki so dobili samo v januarju do marca malenkostne avanse, pravico do novih prejemkov pa imajo do 1. maja 1925. Vsled tega je država dolžna nameščencem izplačati za sedem mesecev po zakonu zajamčeno diferenco. Bazala poziva fin. ministra, da takoj izvrši čl. 249 uradn. zakona.

Gosp. fin. minister dr. Stojadinović izjavlja v imenu vlade, »da prima hitnost predloga gg. Bazale, što (kar) skupština jednoglasno usvaja i rešava, da se ovaj predlog uputi finansijskom odboru.«

Iz tega lakoničnega poročila sklepamo, da je vsa zbornica glasovala za nujnost predloga, ki je sedaj romal v finančni odbor, kjer pa bo — upajmo — tudi mirno v Gospodu zaspal.

Pogrebne in pokojnine vdov.

V »Jutru« najdemo sledeči članek:

Država najslabša plačnica. Prejeli smo: V zadnjem času je prineslo dnevno časopisje razne dokaze za to malo častno lastnost naše uprave. Evo še en klasičen vzgled! Poznam državno upokojenko vdovo, ki ji je mož umrl že leta 1919, pa še do danes ni prejela zakonite pogrebne! Najprej so ji originalne listine zgubili, pred pol letom pa so salonsko »rešili«, da so ji pogrebno nakazali, toda izplačano bo dobila takrat, kadar bo budžetna možnost! In tako še vedno čaka in čaka! (Menda »kada dožde natrak «Čača». Op. ur.) Vprašamo, čemu nas učijo v šolah, da je zatiranje ubožcev, vdov in sirot vnebovpijoči greh?

K temu še navedemo: Vdova po v svetovni vojni padlem rezervnem častniku in profesorju je vložila septembra 1921 postavno opremljeno prošnjo za pogrebno in pokojnino. Ker ni bilo po ponovnih intervencijah nobene rešitve, je vložila novo prošnjo, zopet popolnoma z novimi in postavnimi prilogi opremljeno v avgustu 1923. Preden pa je še ta prošnja došla na pravo mesto, je dobila nakazano akontacijo na pokojnino mesečnih 20 dinarjev od 1. avgusta 1922 dalje, ni se ji pa nakazala pogrebna in je tudi od 1. oktobra 1920 do konca julija 1923 ostala brez pokojnine. Uboga je gotovo vsled pomanjkanja v popolnem obupu umrla 11. januarja 1925 in ni doživela rešitve svojih prošnji.

Drugi primer:

Umrl je 19. decembra 1924 naš član. Njegova 82 let stara sestra ga je dala pokopati, plačala pogrebne stroške in vložila opremljeno prošnjo za pogrebno dne 29. decembra 1924. Ker ni dobila nobenega odgovora, je rešitev poganjala in dobila sledeči odgovor: »Ljubljana, dne 24. marca 1925. Spoštovana gospa! Na Vaše cenjeno pismo z dne 20. marca 1925 čast mi je Vam sporočiti, da se Vam enomesečni prejemki umrlega g. brata takoj nakažejo, čim odloči generalna direkcija državnega računovodstva, da pripada po členu 124 uradniškega zakona enomesečna posmrtna pokojnina ne le rodbini umrlega, ampak tudi drugim osebam. Za to pojasnilo je zaprosila delegacija s poročilom z dne 19. februarja 1925, št. A IV. 240 in upam, da v kratkem prejmem odločitev. Z najodličnejšim spoštovanjem vdani.« (Podpis nečitljiv.) Rešitve še vedno ni.

Takoj drugi dan 5. septembra 1925 pa je prineslo »Jutro« še sledeči pomirjevalni članek:

Važen odlok za upokojence. Generalna direkcija državnega računovodstva je izdala odlok, da za izdajanje nakazila za pokojnino

uradnikom ni treba čakati na sklep glavne kontrole, ako je že storjen kompletan sklep glede pravice do pokojnine in glede njene višine.

Ne moremo pa, ali bolj odkrito rečeno, ne smemo, pisati komentara o takem ravnanju z revnimi in — samo za državo — fizično in duševno izčrpanimi upokojenci odnosno njih pravnimi dediči, ampak prepuščamo to našim — aktivnim — in upokojenim tovarišem v ilustracijo in ravnanje. Pripomnimo le, da imamo pred seboj »ustavo«, v kateri stoji, da so vsi državljani SHS — **enakopravni**. Ravnotako pa nam je prišel po samem naključju v roke časopis izza časa groznega slučaja umrlega min. Draškovića, ki takoj tretji dan poroča iz Beograda: »Ministrski svet je na svoji seji sklenil takoj izplačati vdovi umrlega min. Draškovića izdatno podporo in ji določil — trikratno pokojnino.«

Iz bratske Hrvatske.

Občni zbor delegatov »Saveza javnih nameštenika« v Zagrebu se je vršil 15. novembra 1925 v sejni dvorani mestne občine. Iz tajniškega poročila posnemamo po N. Gl. št. 21 najbolj aktualne točke:

Glavni napor organizacije je bil usmerjen na revizijo uradniškega zakona. Ker se to vprašanje vsled vednih sprememb v vladi ni premaknilo z mrtve točke, stopili smo z jakimi političnimi klubovi v stik in jih zavezali, da zastopajo naše koristi. Videti hočemo, če nam bo to kaj pomagalo.

Vprašanje izplačila razlik je eno najtežjih. Vsekako je država izplačala razlike onim, ki so ji po godu, t. j. gg. ministrom, konzularnim uradnikom, konzulom in častnikom; ostalim uradnikom je pa enostavno ne izplača. Ker smo opazili, da si merodajni vzlic vsem našim predstavkom še vedno tišče ušesa, zaprosili smo narodne poslance, da se potegnejo za naše pravice in da izneso v Narodni skupščini tozadevno interpelacijo. Če bode tudi ta korak brezuspešen, ne preostaja ničesar drugega, kakor tožiti; kajti mi smo upniki. Do tega sklepa smo bili prisiljeni, ker je nam vsem znano, kako se je vprav kukavičje izkazal v tem vprašanju naš Glavni Savez v Beogradu.

Iz tajniškega poročila doznavamo nadalje, da je sklenil upravni odbor 28. oktobra 1924 pristop k Glav. Savezu. Gl. Savez je nato iz izvestnih razlogov zahteval, da črta hrvatski Savez iz svojih vrst vse nedržavne nameščence. Le-ta je potem opozoril Beograd, da so udružene pri Gl. Savezu organizacije, ki štejejo med svoje člane tudi samoupravne uradnike in da je s tem ustvarjen nekak precendens, ki je merodajen tudi za hrvatski Savez. — Mi se ne udamo, nadaljuje tajniško poročilo, — ker smo globoko uverjeni, da je organizacija tem močnejša, čim več ima članov. Tudi v Srbiji je več organizacij, ki niso udružene v Gl. Savezu in ki tega diktata ne pripoznajo. Tudi mi ne trpimo diktatorstva. — Vidi se, nadaljuje poročilo, — da je to vprašanje še vedno pendento in vzlic temu, da smo se v tej zadevi izjavili čisto jasno ob IV. uradniškem kongresu v Ljubljani dne 1. aprila 1925. Edini uspeh borbe za neomejene železniške legitimacije upokojencev je ta, da je železniško ministristvo ukinilo olajšave vsem sportnim in drugim društvom! Mesto Zagreb je vzlic neštetim prošnjam, resolucijam, intervencijam še vedno v II. drag. razredu. Tudi v tej zadevi bodo poslanci interpelirali vlado.

Poročilo omenja nadalje boj za penzioniste, dosežene ugodnosti za člane pri dobavljalcih firmah, gledališču, pri kčnu, pri zdravnikih itd. Da se dvigne ugled in samozavest uradništva, uvedla so se informativna potovanja. Teh potovanj se je izvršilo v preteklem letu 21, v vsa večja okrožja. Moralen uspeh je bil vsepovsodi velik.

Upravičeno pa se hrvatski Savez trka s ponosom na prsa, ker je on prvi ustanovil za svoje članstvo b'ro, »gdje član dobiva potpuno besplatno potrebne pravne upute i gdje Savez radi izrazilo na etičnim ciljevima, koji su za opći boljak od neprocjenjive važnosti.«

Društvo je prejelo v preteklem letu 1170(!) vlog, od katerih je bilo rešenih 1134. Društvo je

interveniralo v 217 slučajih(!). Med letom je pristopilo 1274 članov, tako da šteje društvo sedaj 3607 redno plačujočih članov.

Iz završnega računa je razvidno, da je znala članarina v preteklem letu 242.526 Din 35 p, vsi dohodki pa 382.121 Din 53 p. Podporni fond znaša čistih 131.958 Din 94 p.

Ko smo brali naziranje bratskega Saveza glede pristopa k Gl. Savezu, smo se nekako vznemirili, in upravičeno. To nesoglasje nas boli. Ker pa nikakor in pod nobenim pogojem nočemo zavzeti poze razsodnika, naj nam bode dovoljeno, da izrazimo samo svoje mišljenje.

Zastopali smo vedno in še vedno zastopamo pravilno stališče, da je naša rešitev edinole v solidarnosti in v mogočni skupni organizaciji. Vsakdo, ki misli in hoče vsaj samemu sebi dobro, mora pritrditi mnenje Gl. Saveza, ki smo ga tudi mi objavili v poslednji števil. N. Glasa pod uvodnikom »Bistveni pogoj«. To je principijelno stališče. Kako naj venča z uspehom kakršnakoli odločnejša akcija ves naš napor, če ni niti najprimitivnejše solidarnosti med nami? Vlada se nam posmehuje; saj je Gl. Savez v Beogradu v resnici samo na papirju. Ali naj vlada morda kapitulira pred šibkimi frakcijami, drobci brez organske zveze? Vlada pozdravlja z oduševljenjem vso to raztepenost, razdrapanost, neednost.

Vsi vemo, da je proti pravilom Gl. Saveza, da bi bili včlanjeni v njem tudi nedržavni uradniki. Kakor je znano, ima Savez javn. nam. v Zagrebu v svojem članstvu tudi nedržavne nameščence. Predsednik Saveza sam, gosp. N. Benković, je uradnik mestnega magistrata. Že na letošnjem uradniškem kongresu so se križali nazori; do likvidacije spora ni prišlo, zato je to vprašanje še vedno pendento. Tedaj se je iznesel tudi nasvet, naj vstvari zagrebški Savez dve sekciji: eno za državne, eno za nedržavne nameščence. S sekcijo drž. nameščencev naj bi se Savez udružil v Gl. Savezu, pa bi bila stvar v redu. Ne uvidimo razloga, zakaj bi bil ta edini primerni izhod iz neprjetne zagate nemogoč. Morda nam to pojasni bratski hrvatski Savez.

—č.

Josip Beguš.

Naše zadrage in davek na poslovni promet.

(Konec prihodnjic.)

2. Kakor ni takšna stvarna utesnitev upravičena, pa tudi določbe večkrat omenjenega člena 78 ni razumeti tako, da so zadrage oproščene samo onih davčnih vrst, ki so ob času uzakonjenja te določbe že obstojale. S čl. 78 om. uredbe se je za nabavljalne zadrage statuiral davčni privileg, glasom katerega se ni hotelo oprostiti zadržano samo davkov, ki so za časa, ko je stopila ta uredba v pravno moč, že obstojali, nego pod gotovimi pogoji tudi vseh bodočih davkov. Tako časovno utesnitev bi moral zakonodajalec izrecno navesti, besedilo formule »za rad, kapital i prihod«, kakor narava davčnega privilegia samega pa še nikakor ne izključuje, da se ne bi mogli podvesti kasnejši davki, kajti zadruga se oprošča »davkov« sploh brez razlike, ali so za časa uredbe že obstojali ali šele pozneje nastali. Vse je odvisno le od tega, če odgovarja bistvo davka smislu določila čl. 78. Upravno sodišče stoji neomajano na stališču, da je formula »za rad, kapital i prihod« le nekak okvir, v katerega se da uvrstiti tudi vsak prihodnji davek, če spada po svoji naravi notri, to je če mu je posreden ali neposreden predmet prihod iz rada in kapitala. Če pa meni toženo oblastvo, da prometnega davka ne moremo prištevati k donosinam, ker ga nosi po tendenci zakonodajalca konzument, pritrdi temu upravno sodišče, pripominja pa obenem sledeče: Po svojem bistvu je davek na poslovni promet davek po objektu Po čl. 1. uredbe o poslovnem davku mu je predmet poklicno izvršen promet stvari in osebnih storitev proti odškodnini in sicer izvršen v »cilju sticanja prihoda«. Pogoj davčni obveznosti je po tej določbi kakor tudi po določbah pravilnika za izvrševanje uredbe ta, da se vrši promet »v cilju sticanja prihoda obavljenjem tega prometa«. Dalje je po čl. 4. uredbe podvržena temu davku vsaka delavnost, mereča na to, da se pridobiva dohodek. Končni efekt poslovnega davka ni tedaj drugi, kakor da se obdači prihod iz prometa, pri čemer se vzame visočina prometa za davčno podlago. Država se drži tega prometa,

da naloži davek tistemu, ki izvršuje promet in s tem pridobiva sporadične dohodke od posameznih aktov prometa.

Ne sme se pa prezreti, da je bil davek na poslovnih promet uveden že s čl. 110—128 fin. zakona za leto 1920 in 1921 Sl. Nov. št. 185, katerega določila so stopila že 25. septembra 1925 v veljavo. Trditev toženega oblastva, da davek na poslovnih promet za časa uredbe o nabavljajnih zadrukah, ki je stopila v veljavo koncem leta 1920, ni obstojal, je tedaj brez vsake podlage, ker je ravno iz tega določila fin. zakona razvidno, da je bil ta davek zakonodajalcu za časa redakcije uredbe o nabavljajnih zadrukah znan. Tudi davek na poslovnih promet (obrti) nadomestuje prejšnji srbski porez na obrt v smislu čl. 66 o 70 zakona o neposrednem porezu, ki je bil tudi v gotovih oblikah le nekaka vrsta davka od prometa.

3. Zakon o davku na poslovnih promet v čl. 8, kjer so navedeni vsi primeri oprostitve poslovnega davka sicer ne navaja nabavljajnih zadrug, vendar po mnenju upravnega sodišča to ni potrebno. Oprostitve po čl. 8 omenjenega zakona se nanašajo na pravne in fizične osebe, ki jih do takrat niso imele; uradniške nabavljajne zadruge so pa uživale ta davčni privileg na podlagi večkrat omenjene uredbe, v katerih pravicah niso bile po zakonu o prometnem davku prikrajšane, ker slednji zakon nikjer ne statuirá odtegnitev ali uresnitev te pravice. Vzrok za okolnost, da med oprostitvami čl. 8 zakona o davku na poslovnih promet niso navedene nabavljajne zadruge drž. nameščencev, je iskati v tem, da je ob izdaji uredbe o davku na poslovnih promet za te zadruge že obstojal privileg glede vseh davkov, ki se dajo podvesti pod pojem »poreza za rad, kapital i prihod«, torej v smislu prej izvajanega tudi za davek na poslovnih promet. Člen 8 zakona o davku na poslovnih promet čl. 78 uredbe o nabavljajnih zadrukah niti ne ukinja, niti ne spreminja, in tudi ni z njim v nikakem nasprotju, tako da se mora po obstoječih pravnih normah priznati pravna veljavnost obema členoma v polnem obsegu, ker nista v medsebojnem nasprotju ter lahko živita vsak zase svojo lastno eksistenco. Ugovoru delegacije ministrstva financ, da tako obširne davčne prostosti finančna zakonodaja v splošnem ne pozna ter da je tudi neobičajna, se upravnemu sodišču priključuje, vendar pa s tem ugovorom delegacija sama prizna, da je takšna davčna prostost mogoča in to je ravno slučaj pri nabavljajnih zadrukah državnih nameščencev. Namen in ustroj teh zadrug se bistveno razlikuje od vseh drugih zadrug. Da dosežejo svoj namen, jih je zakonodajalec opremil z ugodnostmi in privilegijami, ki pri navadnih zadrukah niso običajne. Nobeno drugo podjetje ne uživa tako dalekosežnih ugodnosti, kakor ravno nabavljajne zadruge državnih nameščencev. One uživajo ugodnost na državnih železnicah (minimalni tarif), so oproščene pristojbin, dobivajo devize od ministrstva financ po najugodnejšem kurzu, po katerem jih more nabaviti država, dobivajo premog in drva iz državnih premogovnikov in gozdov po režijskih cenah, država jim po možnosti odstopa brezplačno prostore za njih zgradbe, njih revizorji imajo pravico do brezplačne vožnje po državnih železnicah in ladjah, one dobivajo celo materijelno podporo v višini 1 odstotka na državne nabavke in uživajo končno vse one ugodnosti, ki bi jih dobila posamezna privilegirana podjetja, našeta v zakonu o podpiranju domače industrije v kraljevini Srbiji. To so vse »neobičajne« ugodnosti, ki jih finančna zakonodaja v splošnem ne priznava, a jih je vendar izjemoma priznala nabavljajnim zadruham. Po vsem tem ni nobenega zadržka, da se tudi čl. 78 omenjene uredbe interpretira v širšem smislu. Poudariti je treba končno tudi okolnost, da je zakonodajalcu bilo brez dvoma znano, kako interpretirajo nabavljajne zadruge čl. 78 uredbe, a ni smatral za potrebno, da bi izpremenil uredbo o nabavljajnih zadrukah ali dopolnil zakon o davku na poslovnih promet, kljub temu, da je imel za to večkrat ugodno priliko. S tem je zakonodajalec odločno dokazal, da je imel namen oprostiti nabavljajne zadruge vseh obstoječih in bodočih davkov za rad, kapital in prihod.

4. Vprašanje, ali je zakon o davku na poslovnih promet smatrat za poznejši kot zakon o nabavljajnih zadrukah, nima bistvene važnosti za rešitev spornega vprašanja, ker obravnavata ta dva zakona dve povsem različni pravni materiji. To vprašanje bi prišlo v poštev le takrat, ako bi

vsebovala omenjena zakona nasprotujoče določbe, ki ne bi zamogle obstojati vsposedno. Važno je le to, da je zakonodajni odbor sprejel obe uredbi brez izpremembe, kar dokazuje, da ni maral odtegniti uradniškim zadruham pravice do oprostitve davka na poslovnih promet.

5. Upravno sodišče tudi ne polaga bistvene važnosti na vprašanje, ali je smatrat davek na poslovnih promet za posreden ali neposreden davek. Zakonodajalec namen ni bil, ustanoviti nekaj dobro uspevajočih zadrug, ampak potom njih zaščititi njene člane, državne nameščence, kajti ugodnosti, ki jih je zakonodajalec hotel nuditi državnim nameščencem, so take narave, da jih ni bilo mogoče izvesti drugače, kakor potom zadruge. Upravno oblastvo prezre, da predvideva ravno zakon o davku na poslovnih promet oprostitve tega davka glede drugih zadrug (kmetijske zadruge). Če pa bi pozitivna zakonodaja stala na stališču, da je to posreden davek, potem bi bile po izvajanjih upravnega oblastva vse takšne oprostitve nemogoče.

Sicer je pa vprašanje, ali je prištevati davek na poslovnih obrt posrednim ali neposrednim davkom, vsekakor sporno. Pozitivna zakonodaja ga prištevá neposrednim davkom. Davek na poslovnih promet je stopil namesto srbskega poreza na obrt u radnji, ki je zavzemal v srbskem sistemu neposrednih davkov peto mesto poleg donosnin in davka na osebo (glavarine). Tudi zakon o davku na poslovnih promet sam, kakor pravilnik, označujeta ta davek kot neposredni davek, kakor je posebno razvidno iz čl. 9, potem 10, odst. 8 in 9 itd. zakona o davku na poslovnih obrt. Vsi predpisi, ki veljajo pri zamudnih obrestih oblastvenih kompetenci, eksekuciji itd. za druge neposredne davke, veljajo tudi za davek na poslovnih promet. Tudi finančni zakoni, posebno pa zakon o proračunskih dvanajstih za mesece april—julij 1925 proglašá v členu 53 prometni davek za neposredni davek. Zato, da se je davek na poslovnih promet uvrščal v sistem neposrednih davkov, je imela zakonodaja dovolj tehtnih razlogov, ki leže v svojstvu in značaju tega davka. Ni se pa to zgodilo, kakor misli toženo oblastvo, zgolj le iz formalnih ozirov in brez važnih stvarnih razlogov.

Vestnik.

Vedno lepše! Iz novin doznavamo, da primajajo nove dvanajstine nova bremena za državne nameščence. Mlajšim se hoče (in se tudi bol) prirezati na službeni dobi, vsem ostalim pa naprimiti prispevek za penzijski fond. Potemtakem bomo kmalu plačevali že po 10 % za najrazličnejše odbitke. To vse skupaj ni ničesar drugega kot smotreno znižanje službenih prejemkov. — O. Z. je poslala takoj 18. t. m. dr. M. Jovanoviću, predsedniku Gl. Saveza v Beogradu nastopno depešo: »Protestujemo najenergičnejše proti odredbi članova 26 i 27 načrta novog dvanajstinskog zakona s' molbom, da taj novi udar na drž. nameštene svom energijom u poslednje vreme uklonite. Za Savez Slovenački: Maks Lilleg, predsednik. — Joža Bekš, glavni tajnik.«

Odgovor. Berite pazljivo! Na vse naše lamentacije glede izrednega občnega zbora je prejel naš g. predsednik to-le pismo: Gospodine Predsedniče! Uprava glavnog saveza pažljivo je proučila sva Vaša pisma, koja se odnose na saziv vanredne skupštine glavnog saveza radi utvrdjivanja mera, koje treba preduzeti zbog nemara i nerazpoloženja nadležnih faktora, da reše povoljno životna pitanja državnih službenika, izložena u našoj rezoluciji, donetoj na kongresu u Ljubljani. Povodom tih Vaših pisama, a u vezi upućene Vam depeše, čast nam je izvestiti Vas: Uprava glavnog saveza smatra pitanje saziva vanredne skupštine, kao pitanje načelno odavno već rešeno. Sadašnje prilike još više potenciraju potrebu za ostvarenjem ove naše odluke. Za sve vreme od donošenja naše rezolucije u Ljubljani

Državni in javni nameščenci si nabavljajo vsakovrstna oblačila, kakor obleke, zimnike, raglane, perilo etc. **najugodnejše pri tvrdki**

Drago Schwab, Ljubljana,
Dvorni trg štev. 3

tudi proti odplačilu na mesečne obroke.

pa do danas uprava je marljivo isp'tivala okolnosti, koje bi najbolje mogle uticati na povoljan rezultat rada predstojeće skupštine. Mora se napomenuti, da te okolnosti do sada nisu bile ni malo povoljne. Dugo osustvo iz Beograda većine uticajnih faktora činilo je, da se nisu mogli predviđati nikakvi odlučni koraci radi rešenja pitanja, koja nas interesuju. S druge strane i pojedini članovi naše Uprave glavnog saveza nisu bili u mogućnosti, da se posvete u dovoljnoj meri iznalaženju načina i sredstava za postizavanjem naših zajedničkih ciljeva, jer su izkoršćivali godišnji zakonski odmor. Medjutim uprava glavnog saveza nalazi, da je njena dužnost, da pre saziva vanredne skupštine pribavi precizan odgovor vlade po našim zahtevima, kako bi se na vanrednoj skupštini, na kojoj će uprava povući konzekvence, mogle utvrditi i definitivne mere, kojim državni službenici moraju reagirati u znak protesta i negodovanja na držanje odgovornih faktora. Za ovaj pokušaj pripremljen je već teren, i on će ovih dana biti učinjen i to kod predsednika vlade i poslaničkih klubova pored drugih akcija, koje će se preduzeti ovih dana putem pismenog obaveštenja i svih narodnih poslanika i javnosti. Ma kakav rezultat ovih naših napora bio: pozitivan ili negativan, uprava će utvrditi dan saziva vanredne skupštine u Beogradu i blagovremeno ta pisma dostaviti svima pokrajinskim savezima vodeći najbržijevije računa, da to bude u momentu, kad se u stvari more očekivati najpovoljniji efekat našeg kolektivnog protesta. Pošto je uprava u mogućnosti, da najbrže proceni povoljnost situacije za zajedničku akciju, to ona nalazi, da je i nazpוזvanija da rešava o datumu saziva vanredne skupštine te moli i vas da to staranje ostavite njoj sa uverenjem, da će uprava savesno i odlučno činiti kao i do sada sve, što joj je u dužnost stavljeno i da će njena akcija biti u potpunoj saglasnosti sa interesima državnih službenika u celoj našoj zemlji. Upravi je potpuno razumljiva nestrpeljivost i duševna depresija kod mnogih članova našeg saveza, kojima nije u dovoljnoj meri poznato, sa kakvim se teškoćama glavni savez ima da bori za postizavanjem naših ciljeva. Za ozbiljne stvari potrebno je uvek i mnogo rada i mnogo strpljenja. Mi se moramo rukovoditi jedino načelima, koja najbolje odgovaraju interesu naših drugova, zato i naše odluke ne smeju biti dikтовane samo osećajima trenutnog raspoloženja, već zasnovane na dubokom i hladnom razmišljanju, imajući u vidu i sve posledice kako dobre tako i rdjave, koje mogu da izazovu. Najzad, čast nam je napomenuti Vam, da ćemo Vam blagovremeno saopštiti detaljnije i sve ono, što budemo smatrali za korisno, da znate pre saziva vanredne skupštine, kao i nužne podatke i dnevni red za skupštinu. — Sa bratskim pozdravom sekretar Gjorgjević, predsednik dr. Jovanović.

Prijave terjatev napram državi. Uradno se razglašá: Nedavno je bila v ljubljanskim dnevnih objavljena vest, da morajo vsi državni uradniki, ki imajo pravico na izplačilo kakršnihkoli pripadnin, bodisi iz naslova osebnih prejemkov ali drugačnih državnih obveznosti, prijaviti te terjatve v izogib zastaranju tekom treh mesecev. Ker ta vest ne izhaja iz avtentičnega vira, marveč je zašla v časopisje od povsem neinformirane strani, a bi vkljub temu mogla dovesti marsikoga v zmoto, sporočamo, da se vse državne obveznosti, ki so nastale po 1. aprilu t. l. v okviru razpoložljivih sredstev izplačujejo v breme dotičnih kreditov tekočih proračunskih dvanajstin, dočim so se v času pred 1. aprilom t. l. nastale terjatve prijavile v svrhu otvoritve kredita po partiji 55. kot državne obveznosti iz prejšnjih let generalni direkciji drž. računovodstva. Čim bo generalna direkcija otvorila potrebnih kredit, se likvidacija teh obveznosti postopoma izvrši. Vsled tega je vsaka naknadna ustmena ali pismena intervencija od strani prizadetih nepotrebna, ker bi toka stvari v nobenem slučaju ne mogla pospešiti.

Povrnitev popotnine in selitvenih stroškov moža in žene — obeh drž. uslužbencev. Generalna direkcija drž. rač. je odgovorila pod Rbr. 135136/1924 z dne 10. II. 1925 na neko tozadejno vprašanje, da se morajo propisi zakona o dnevnih, potnih in selitnih stroških DR 96.000, ki veljajo za potovanje z družino, aplicirati na vse primere enako, ne glede na to, če je tudi žena

državna nameščenka; kajti namen, cilj teh propisov je edino ta, da se povrnejo stvarno učinjeni stroški. Če je žena državni uslužbenec, mož pa ne, tedaj so stroški isti. Če sta torej mož in žena državna uslužbenca v istem kraju, pa sta oba istočasno premeščena s pravico do povrnitve stroškov v drugi skupni kraj, tedaj žena nima pravice, da bi tudi ona in zase zahtevala potnino in selitvene stroške kot državna uslužbenka; njo je smatrati samo kot člana družine, za katero zaračuna mož stroške in dnevnice.

Za tiskovni sklad »Našega Glasa« sta darovala: g. Josip Jaklič, carin. upravnik v pokoju, Studenci pri Mariboru, 25 Din; g. Adolf Arko, ravmatelj jetnišnice v Ljubljani, pa 5 Din. — Obema gospodoma, ki redno pri vsakem plačilu naročnine darujeta gornja zneska, najsrčnejša hvala. — Uprava.

— TOVARNA ČEVLJEV PETER KOZINA & KOMP. izdeluje odslej naprej tudi lahke damske čevlje ter čevlje za gospode najnovejše forme in

najboljše kvalitete. Prodaja na malo: Ljubljana, Breg 20, Aleksandrova cesta 1, Prešernova ulica; Zagreb, Račkova ulica 3; Beograd, Knez Mihajlova ul. 44.

Neprekosljivi so le EXCELLA

šivalni stroji

Nedosežni v konstrukciji in materialu.
Izredno nizke cene.

Oglejte si jih pred nakupom!

J. GOREC, Ljubljana

(palača Ljub. kreditne banke.

Edino najboljši pisalni in šivalni stroji
„STOEWE“
edino pri

LUD. BARAGA,
LJUBLJANA, Šelenburgova ulica 6, I.
Specijalna mehanična delavnica za popravilo pisalnih računalnih in drugih tehničnih strojev.

VAN KASTER
CACAO
Je vendar najboljši!

Za nakup vsakovrstne kuhinjske posode in vsega v železninarsko stroko spadajočega blaga se priporoča firma

Schneider & Verovšek
Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Najboljši
šivalni stroji in
kolesa edino le

Josipa Petelinca
znamka
Gritzner in Feniks
za rodbino, obrt
in industrijo
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika

Pouk v vezenju brezplačen. Vseletna garancija
Delavnica za popravila.
Na veliko Telefon 913 Na malo

Perje in puh
C. J. HAMANN
Ljubljana, Mestni trg 8.

Priporoča se za nakup vseh
pisarniških in šolskih potrebščin
tvrdka

M. Tičar, Ljubljana.

Priporoča se
modna trgovina

A. Šinkovic nasl. K. Soss
LJUBLJANA, Mestni trg 19.

Tovariši! Kupujte svoje potrebščine le pri tvrdkah in obiskujte le lokale, ki inserirajo v »Našem Glasu«. Kdor podpira nas, tega podpirajmo mi!

JOSIP PETELINC, Ljubljana
(blizu Prešernovega spomenika) ob vodi

Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, žepne robce, ščetke, sukance, toaletno blago.

Na veliko

Telefon 913

Na malo

Fran Iglič krojaški atelje
LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 28

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. — Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

Manufakturna trgovina
FABIANI & JURJOVEC
Ljubljana, Stritarjeva ul. 5.

Priporočata se pri nabavi je-enskega in zimskega blaga. Vedno v zalogi perje, puh in žima za blazine od najcenejše do najfinejše vrste. Na obroke proti garanciji uradov.

Ivan Gajšek
papirna trgovina

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 2

pisarniške potrebščine, papir, fini pisni papir, notezi, umetniške razglednice. Fino blago — nizke cene. Edino založništvo »Jugoslovanskega poslovnega koledarja«.

Kurivo

dobavljeno na dom:

trhovelski kosovec, tona Din 425 —
drva po brezkonkurenčni ceni.

J. Pogačnik

Pisarna: Vrhovčeva ul. 11.

Skladišče: Resljeva cesta 22.

Priporoča se cenj. občinstvu
špecerijska trgovina
Leskovic & Meden

LJUBLJANA, Jurčičev trg št. 1.

Pri J. Trpinu
v Mariboru na
Glavnem trgu št. 17

se najlažje kupi perilo, obleke,
dežnike itd. ker je res prav
poceni.

Tovariši!

Priporoča se Vam trgovina s papirjem,
pisarniški in šolski potrebščini

K. Tilla nasl. A. Gruber

Ljubljana, Kongresni trg št. 8.

Prvovrstno blago in zmerne cene

Ustanovljena
1900

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Ustanovljena
1900

Delniška glavnica
Din 50.000.000 —
Skupne rezerve ca:
Din 10.000.000 —

Centrala: LJUBLJANA - DUNAJSKA CESTA

PODRUŽNICE:

Brežice
Celje
Črnomelj

Kranj
Maribor
Metković

Novi Sad
Ptuj/Sarajevo
Split

Gorica
Trst
Agencija: Logatec

Brzjavni naslov:
Banka Ljubljana
Tel. št.: 261, 413,
502, 503 in 504.

SE PRIPOROČA ZA VSE BANČNE POSLE.

Izdaja Osrednja Zveza javnih nameščenecv in upokojevcev za Slovenijo v Ljubljani.
Odgovorni urednik Anton Adamič. Za Narodno tiskarno Fr. Jezeršek. Vsi v Ljubljani.